

си. Турцитѣ слѣдъ настаняванетоъ си на Балканския полуостровъ не направили никакви важни нововъведения и почти въ цѣлостъ запазили заваренитѣ стари институти. Подъ тѣхното владичество заедно съ много други се запазилъ и институтътъ на населеничеството, наречено отъ тѣхъ чифчийство. Разликата между двѣтѣ епохи се състояла въ това, че въ първата господаритѣ били българи или гърци, а въ втората турци и съвсѣмъ малко християни. Турскитѣ господари се наричали чифликъ-сайбии, имотитѣ имъ чифлици, а земледѣлцитѣ чифчии. Начинътъ, по който турцитѣ придобили своитѣ чифлици, не се различавалъ отъ онзи на прѣдшественицитѣ имъ християнски боляри и даже билъ много по-грубъ и много по-своеволенъ. Прота Матей Ненадовичъ, който живѣлъ въ началото на миналия вѣкъ, въ своитѣ мемоари по прѣдание отъ баща си Алекса казва, че турцитѣ силомъ завладѣвали селата и ставали чифликъ-сайбии. Обикновено лѣнивитѣ турци се записвали въ нѣкоя еничерска орда и се наричали прави цареви синове и аги. Тѣ събирали около себе си една малка еничерска дружинка, отивали въ селото, събирали селянитѣ и ги принуждавали да имъ се продадатъ, като имъ обѣщавали да ги пазятъ отъ чужди золуми и да имъ даватъ въ заемъ пари, за да си плащатъ държавнитѣ данъци. Селянитѣ обикновено се противили, но туй не имъ помагало, защото турцитѣ имъ изсипвали около двѣстѣ до триста гроша пари и заповѣдвали на спяхията да напише продавалелно, че селянитѣ имъ продали собственитѣ си имоти и по този начинъ селото ставало чифликъ, а селянитѣ чифчии⁹⁶. Вукъ Ст. Караджичъ въ сръбския рѣчникъ казва, че въ Босна *кмет* и *кметѣ* се наричали онѣзи селяни, които едѣли на чужда земя и въ чужда кжща. Тамъ имало много

⁹⁶ Ненадовић пр. М. Мемоари, 18.